

Yeni kitablar

□ **Böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə daha bir önəmli nəşr-- "Nəsimi və ardıcilları: Üsuli -- Ruhi Bağdadi" kitabı çapdan çıxıb.**

Yazıçı-publisist və ədəbiyyatşünas, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşı Şöhrət Səlimbəylinin "Avropa" nəşriyyatında yeni buraxılmış bu kitabında Azərbaycan ədəbiyyatının XIV əsrdə yaşamış ən böyük şəxsiyyəti və bütün türk ədəbiyyatının ən tanınan nümayəndəsi Seyyid İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığı haqqında ən mühüm bilgiler dövrüyyəyə gətirilib, şairin ölüm tarixi, dəfn edildiyi yer haqqında yeni mülahizə söylənib.

Nəşrin elmi redaktoru filologiya

üzrə elmlər doktoru Paşa Kərimov, redaktoru filologiya üzrə elmlər doktoru Raqub Kərimov, rəyçiləri isə filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Yaqub Babayev və filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Mahmud Allahmanlıdır.

Nəsimi və onun XVI əsrdə yaşamış ardıcilları Usuli və Ruhi Bağdadilərdən bəhs edən yeni tədqiqat iki hissədən ibarətdir. Kitabın I hissəsində böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkəri İmadəddin Nəsiminin və onun davamçıları-- XVI əsrdə yaşamış

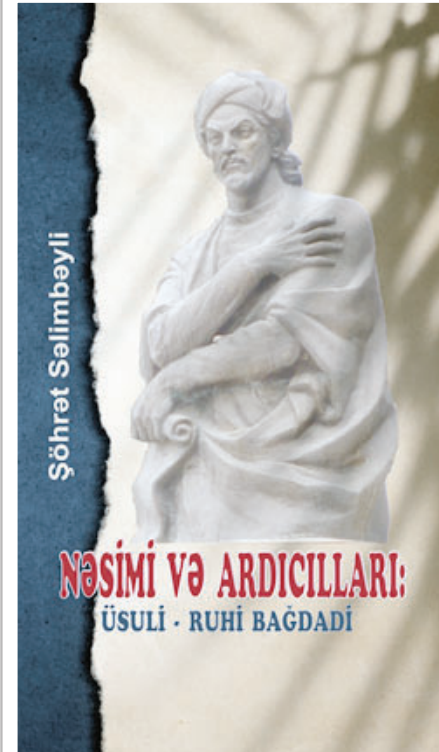
şairlər Üsuli və Ruhi Bağdadilərin həyat və yaradıcılıqları araşdırılıb, təhlillər aparılıb. II hissədə isə XX əsrin görkəmli ədəbiyyatşünas alimi Abdülbaki Gölpınarlının hər 3 şairin həyatı, yaradıcılığı və şeirləri haqqında 1953-cü ildə İstanbulda nəşr olunmuş "Nəsimi--Üsuli--Ruhi" adlı tədqiqat əsəri təqdim olunub.

Şöhrət Səlimbəyli Nəsiminin bədii-fəlsəfi irsinin tarixi önəmini dəyərləndirərək qeyd edib ki, şair yaradıcılığında sufizmin daha qabarıq tərzdə ifadə olunduğu hürufizm

prinsiplərini təbliğ etməklə Azərbaycan xalqının xarici işğalın əleyhinə yönəlmiş mübarizəsində, ictimai-siyasi fikir tarixində, mənəvi həyatında böyük rol oynamışdır. Seyyid İmadəddin Nəsiminin adı tarixə ilqarından, imanından dönməzliyin, ağrı, işgəncəyə dözümlülüyün rəmzi kimi düşmüşdür.

Müəllif göstərib ki, orta əsrlər anadilli divan ədəbiyyatımız və təsəvvüf şeirimiz Nəsiminin anadilli lirik şeirləriylə varlığını qoruya bilmiş və günümüze gəlib çatmışdır. Nəsimidən sonra yetişən anadilli şairlərin əksəriyyətlə

Nəsimi və davamçıları barədə yeni tədqiqat

hürufiliyi qəbul etmələrində də onun böyük təsiri olmuşdur. Hakim siyasi-dini dairələr azad məslək şairini azğincasına təqib etmiş, onu dinsiz, allahsız kimi günahlandırmış, işgəncə ilə məhv etmişdir.

Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə bağlı nəşrdə ölməz mütəfəkkirin mənəvi dostları və davamçıları olmuş Üsuli və Ruhi Bağdadilər də ilk dəfə Azərbaycan oxucularına əhatəli şəkildə təqdim edilib. Kitabda daha sonra bildirilib ki, davamçılarından Nəsimiyə Ruhi Bağdadi (1544--1609) qədər yaxın ikinci bir sənətkar yoxdur. Şairin dili Nəsimi və Füzuli dilinin varisidir. Ruhi Bağdadi böyük Füzulini yetirmiş bir məkanda, Bağdad şəhərində doğulmuş, türkdilli ədəbi mühitdə formalaşmış, türk ordusunda xidmət keçmiş, divan şairi olmuşdur.

Tahir AYDINOĞLU,
"Xalq qəzeti"